

mende. Selv de yngste studerende inden for disse fag skal have lejlighed til at blive præsenteret for fagets litteratur ud over de snævre eksamensopgivelser — bl. a. ved fremlæggelse af de centrale fagtidsskrifter — og gennem en sådan orientering allerede på dette trin af studiet kunne ledes ind i en videregående udvikling. Imidlertid er det en erfaring, at netop disse mere uerfarne årgange af studerende møder betydelige vanskeligheder, hvis de bliver stillet over for en større bogmasse uden at have mulighed for at få vejledning og information på stedet i biblioteksbenyttelse.

Meget taler derfor for, at man søger oprettet bibliotekstyper, som opbygges i tilknytning til et større udlånsbibliotek og betjenes af biblioteksfagligt personale, der til stadighed skulle stå til rådighed for de studerende og virke som disses vejledere og hjælpere med hensyn til litteratursøgning o. lign. Et sådant udlånsbibliotek skulle i vid udstrækning være indrettet med „åbne hylder“ frit tilgængeligt for benyttere og derved tilfredsstille ethvert ønske om let adgang til ved selvsyn at få overblik over et fags centrale litteratur. En realisering af den skitserede adskillelse af biblioteksfunktioner med forskelligt formål, forskellig struktur og deraf følgende forskellig placering i bibliotekssystemet støder selvsagt på store vanskeligheder under de nuværende lokalemæssige forhold, som Københavns universitet er tvunget til at arbejde under. Alligevel kan der næppe være tvivl om, at det er af stor betydning, at man allerede nu gør sig perspektivet klart ved opbygningen af to biblioteksmæssige helheder: et samlet kompleks af 1) studenterlæsesale, til hvis bogkøb og personale der skaffes bevillinger på rigsbibliotekarembedets budget, således at universitetsbibliotekets 1. afdelings fremtidige hovedopgave bliver at fungere som moderbibliotek for studenterlæsesalene, samt 2) universitetets institutbiblioteker, der som nu henhører under universitetet og i hele deres virksomhed er nært knyttet til det kongelige bibliotek. Det må understreges, at institutter og studenterlæsesale på grund af den funktionelle samhørighed bør placeres i den størst mulige nærhed af hinanden.

Hvis Københavns universitet får mulighed for at projektere nye bygninger på et frit areal, vil det være af grundlæggende betydning, dersom denne struktur i biblioteksmæssig henseende allerede er tilvejebragt eller i hvert fald forberedt. Det er derfor vigtigt, at man inden universitetets udflytning fra den indre by så vidt muligt søger at skabe en opbygning og placering af institutbiblioteker og studenterlæsesale, der uden vanskeligheder lader sig overføre til fremtidige forhold.

Medens opbygning af institutbiblioteker tænkes at foregå efter de hidtidige retningslinjer — bortset fra at der kun skal indrettes læsepladser til institutternes egen stab samt studenter på forskerstadiet — må det med hensyn til studenterlæsesalene være opgaven på nærværende tidspunkt at opstille beregninger over, hvilke krav der skal stilles om lokaler, bogbestand og personale. Det må bemærkes, at der ikke på noget af disse områder findes generelt fastlagte og almindeligt anerkendte normer, og at nedestående beregninger derfor må betragtes som tilnærmelsesvise angivelser, der senere må modificeres såvel i opad- som nedadgående retning efter de enkelte faggrupperes særlige forhold.

Antal læsepladser i forhold til studentertal.

Det første problem, der skal løses, for at man kan fastsætte lokalebehovet, er spørgsmålet om, hvor mange læsepladser der skal indrettes i forhold til det indskrevne antal studenter. Det er på forhånd indlysende, at der ikke kan blive tale om en læseplads pr. registreret student, idet kun en del af de immatrikulerede studenter kan regnes for aktivt studerende.

Dette emne har flere gange været drøftet ved biblioteksmøder, senest ved Nordisk Videnskabeligt Bibliotekarforbunds møde i Karkku i Finland den 14.-17. juni 1966, og der foreligger fra dette møde en publikation i stencileret form med titlen „Problem kring nya universitets- och högskolebibliotek“. Heri findes (s. 27-31) fremlagt følgende tal fra nordiske og udenlandske universitetscentre (antal læsepladser udtrykt i procent af det samlede studentertal):